

4 Απριλίου 2017
Αριθμ. Πρωτ.: 216774/15325/2017

Πληροφορίες: Ευανθία Μπενέκου (τηλ.:2131306831)

Προς

1) Υπουργείο Οικονομικών
2) Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης
Διεύθυνση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας
Τμήμα Α΄
Καρ.Σερβίας 10, 10184 - ΑΘΗΝΑ

Θέμα: Φορολογική αντιμετώπιση προνοιακών επιδομάτων που καταβάλλονται σε άτομα με αναπηρία

Αξιότιμοι κύριοι,

Με το υπ'αρ.πρωτ. 216774/26544/18.07.2016 έγγραφό μας, το οποίο σας απευθύνουμε στο πλαίσιο της διερεύνησης της υπ'αρ.φακ. 216774/07.07.2016 αναφοράς του κ. Ανδρέα Μπαρδάκη, θέσαμε υπόψη σας το ζήτημα της φορολογικής αντιμετώπισης προνοιακών επιδομάτων που καταβάλλονται σε ανασφάλιστα άτομα με αναπηρία. Συγκεκριμένα ζητήσαμε να διευκρινιστεί αν τα επιδόματα αυτά αποτελούν **συναφή ποσά σε σχέση με το εξωιδρυματικό επίδομα, συνεπώς αν αποτελούν ή όχι εισόδημα και, αναλόγως, πώς πρέπει να δηλώνονται στις φορολογικές δηλώσεις.**

Με το υπ'αρ.πρωτ. ΔΕΑΦ Α 1123096 Α 1123096 ΕΞ 2016 απαντητικό σας έγγραφο επισημάνατε ότι:

Α.) Σύμφωνα με την περ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 14 του Ν. 4172/2013 το εξωιδρυματικό επίδομα και **κάθε συναφές ποσό** που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες, εμπίπτει στις κατηγορίες εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις που **απαλλάσσονται από το φόρο.**

Β) Ότι η ΠΟΛ 1094/2015 εγκύκλιος διαταγή της Γεν. Γραμ. Δημοσίων Εσόδων, αφορά **ποσά που καταβάλλονται έκτακτα και δεν αποτελούν εισόδημα**, δεν έχουν δηλαδή περιοδικότητα, μόνιμη πηγή προέλευσης και δε συνιστούν τακτική εκμετάλλευση της πηγής αυτής. Σύμφωνα με την ανωτέρω εγκύκλιο *«τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως οικονομική ενίσχυση -βοήθημα σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ηλικιωμένους, άτομα με ψυχωτικές παθήσεις, άστεγους, άπορους, άτομα με ειδικές ανάγκες κλπ), από το Δημόσιο, ή*

από άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς (π.χ. Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., οργανισμούς, ιδρύματα, κοινωφελείς περιουσίες του Ν. 4182/2013, ιδιωτικές επιχειρήσεις κ.λπ.), **δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος του άρθρου 7 και επομένως δεν φορολογούνται**» .

Γ) Ότι με την έναρξη ισχύος του Ν. 4172/2013 έπαψαν να ισχύουν όλες οι κανονιστικές πράξεις και εγκύκλιοι που είχαν εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση του Ν. 2238/1994, συνεπώς και το υπ'αρ. Δ12Α 1117818 ΕΞ2013 έγγραφο, σύμφωνα με το οποίο επιδόματα που δεν συγκέντρωναν τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος αλλά συνιστούσαν κοινωνικές-προνοιακές παροχές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα, έπρεπε να αντιμετωπίζονται από τη φορολογική δήλωση **ως ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα**.

Ωστόσο, ο αναφερόμενος κ. Μπαρδάκης, καθώς και **μεγάλος αριθμός ατόμων με αναπηρίες**, οι οποίοι είναι δικαιούχοι προνοιακών επιδομάτων, επανήλθαν σε συνέχεια της ανωτέρω απάντησής σας διαμαρτυρόμενοι στο Συνήγορο του Πολίτη ότι και πάλι, δεν δόθηκαν με αυτή επαρκείς και σαφείς διευκρινίσεις ως προς τη φύση των προνοιακών αυτών επιδομάτων.

Συγκεκριμένα επισημαίνουν ότι, μετά την ΠΟΛ 1149/20.06.2013 εγκύκλιο σχετικά με την επιβολή της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, **δεν έχουν δοθεί συγκεκριμένες οδηγίες για την αντιμετώπιση των προνοιακών επιδομάτων για ΑμεΑ στη φορολογική δήλωση**. Σύμφωνα με την ανωτέρω εγκύκλιο, όσα επιδόματα - βοηθήματα δεν φέρουν τα απαραίτητα γενικά εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος, δίδονται ως κοινωνική παροχή για την αντιμετώπιση και κάλυψη συγκεκριμένων ειδικών δαπανών στις οποίες υποβάλλονται ευπαθείς ομάδες φορολογούμενων, δίδονται χωρίς αντάλλαγμα παροχής εργασίας και χωρίς να αποτελούν καρπό περιουσιακών στοιχείων, δεν αναγράφονται στον ωδικό 659-660 και δεν τίθεται θέμα επιβολής εισφοράς.

Ως εκ τούτου, διατυπώνουν την ανάγκη να δοθούν σαφείς οδηγίες στους Δήμους σχετικά με το πώς δηλώνονται τα κοινωνικά βοηθήματα σε ΑμεΑ, καθώς έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο, άλλοι Δήμοι να δηλώνουν τα ποσά στους κωδικούς 619-620 (εισοδήματα που απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο) ενώ άλλοι να θεωρούν ότι δεν πρέπει να δηλωθούν καθόλου, καθώς δεν φέρουν τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος. Τονίζουν ως εκ τούτου ότι πρέπει να διευκρινιστεί περαιτέρω ποια είναι **τα συναφή** με το εξωιδρυματικό επίδομα ποσά. Ειδικότερα ζητούν να ξεκαθαριστεί πώς πρέπει να αντιμετωπίζονται φορολογικά τα ακόλουθα κοινωνικά βοηθήματα, τα οποία χορηγούνται από τους Δήμους :

- Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Βαριάς Αναπηρίας (ΥΑ Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10804/528 ΦΕΚ Β 1189 2013)
- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης κωφών και βαρήκοων ατόμων. (ΥΑ Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10803/527 ΦΕΚ Β 965 2013)
- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με βαριά νοητική στέρηση (ΥΑ Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10808/531 ΦΕΚ Β 965 2013)
- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων που πάσχουν από συγγενή αιμολυτική αναιμία (Μεσογειακή - δρεπανοκυταρική - μικροδρεπανοκυταρική κλπ.) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κλπ.) (ΥΑ Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10807/530 ΦΕΚ Β 1271 2013)
- Επίδομα τετραπληγίας-παραπληγίας (ΥΑ Π3α/Φ.27/Γ.Π.οικ.124095 ΦΕΚ Β 1594 2002)
- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης τυφλότητας (ΥΑ Δ29α/Φ.32/Γ.Π.οικ.10806/529 ΦΕΚ Β 1189 2013)
- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με εγκεφαλική παράλυση (ΥΑ Γ4α/Φ224/ΟΙΚ { 1434 ΦΕΚ Β 441 1984)
- Χορήγηση επιδόματος κίνησης (ΥΑ Π3α/Φ.15/Γ.Π.οικ.88483 ΦΕΚ Β 1313 2008)

Οι ενδιαφερόμενοι υπογραμμίζουν το γεγονός ότι η προσμέτρηση των επιδομάτων αυτών στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα, είχε σαν αποτέλεσμα να απολέσουν πολλά ΑμεΑ σημαντικές φορολαπαλαγές.

Τα ανωτέρω ερωτήματα έχουν τεθεί απευθείας και στις υπηρεσίες σας ήδη από τις αρχές Μαρτίου, όπως προκύπτει από τον κατάλογο αποδεκτών των σχετικών αιτημάτων που δέχτηκε ο Συνήγορος του Πολίτη.

Δεδομένου του πολύ μεγάλου ενδιαφέροντος για το θέμα αυτό από μεγάλη κατηγορία φορολογουμένων που παράλληλα ανήκουν σε μια από τις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, παρακαλούμε να θερμά να δοθούν περαιτέρω διευκρινίσεις στα ανωτέρω ερωτήματα.

Εν αναμονή της ανταπόκρισής σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία σας και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Ευανθία Σαββίδη
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση: Κο Ανδρέα Μπαρδάκη